

*Комунальний вищий навчальний заклад
«Харківська академія неперервної освіти»*

**КАТАЛОГ
навчальних програм із позашкільної освіти,
схвалених науково-методичною радою
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
2021 – 2025 рр.**

Позашкільна освіта

1. Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку «Ділова українська мова» Реєстраційний № 184

Лісовська Г. М. – керівник гуртка «Українська мова» Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»
2021 р.

Актуальність навчальної програми зумовлена необхідністю формування такої з ключових компетентностей Нової української школи – спілкування державною мовою.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості у процесі поглибленого вивчення української мови в діловій сфері спілкування і науково-дослідницькій діяльності.

Навчальну програму побудовано блочним способом, що передбачає розподіл навчального матеріалу на самостійні структурні одиниці та дає можливість заміни одного змістовного блоку іншим в залежності від наявних організаційно-методичних умов, запитів вихованців.

Тематичний план програми містить 5 блоків: українська мова як функціональна система; науково-дослідницька діяльність з ділової української мови; писемне ділове мовлення; мовленнєвий етикет у діловому листуванні та усному діловому спілкуванні; усне ділове мовлення.

Навчальна програма передбачає навчання вихованців у групах основного рівня протягом одного року.

2. Навчальна програма з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку «Основи робототехніки та Інтернету речей» Реєстраційний № 185

Гурко О.Г. – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», професор кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій механічного факультету Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, доктор технічних наук
2021 р.

Актуальність навчальної програми зумовлена тим, що сучасна економіка переживає період четвертої промислової революції, ядром якої є Інтернет речей (IoT), роботизація, а також 3D-проектування, друк і дизайн. Усі ці технології тісно переплітаються з мікропроцесорною технікою. Сучасній промисловості необхідні фахівці, що володіють знаннями в галузі електроніки, розробки програмного забезпечення, конструювання.

Метою навчальної програми є сприяння розвитку науково-технічного та творчого потенціалу особистості шляхом організації її діяльності в процесі інтеграції початкового технічного конструювання та основ мікропроцесорної техніки і робототехніки.

Організація навчання здійснюється за лінійним принципом, коли матеріал вивчають систематично і послідовно, з поступовим ускладненням.

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях початкового та основного рівнів навчання протягом двох років.

**3. Навчальна програма з позашкільної освіти
соціально-реабілітаційного напрямку
«Традиційна кулінарія українців»
Регістраційний № 186**

Лупандіна В. М. – учитель трудового навчання Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 5» Харківської обласної ради,
Нікітюк Н.О. – керівник гуртка Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 5» Харківської обласної ради
2021 р.

Програма гуртка «Традиційна кулінарія українців» передбачає ознайомлення дітей з особливими освітніми потребами з історією розвитку української кухні, оволодіння технологією приготування оригінальних і простих старовинних страв національної кухні.

Метою програми є формування ключових компетентностей особистості засобами кулінарної творчості, поширення світогляду молоді щодо професійної орієнтації.

Програма складається з двох розділів: «Культура харчування» і «Технологія приготування кулінарних страв» і розрахована на вихованців віком від 11 до 18 років, учнів середніх та старших класів, охоплює початковий і основний рівні навчання.

**4. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Ткацтво»
Регістраційний № 187**

Нікітюк Н. О. – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська спеціальна школа
№ 5» Харківської обласної ради
2021 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку гуртка «Ткацтво» розроблена на основі програми «Ткацтва» «Навчальні програми з позашкільної освіти. Художньо-естетичний напрям (декоративно-ужитковий та образотворчий профіль)» (Міністерство освіти і науки України Український державний центр позашкільної освіти Кафедра позашкільної освіти національного університету імені М.П. Драгоманова), яка рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист від 08.04.2016 р. №1/11-4658).

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості у процесі опанування основ ткацтва.

Програму складено з урахуванням особливих освітніх потреб учнів, розрахована на накопичування та розширення словникового запасу дітей із порушеннями слухової функції. Вихованці, в ході опанування навчальних тем в межах гуртка, мають можливість закріплювати та поглиблювати знання з історії, народознавства, креслення, трудового навчання, образотворчого мистецтва. Програма розрахована на вихованців віком від 6 до 18 років і охоплює 2 роки навчання початкового та основного рівнів. Формами організації занять є індивідуальна та групова.

**5. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Юні дизайнери»
Регістраційний № 188**

Цветлінська М. Б. – керівник гуртка Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 5» Харківської обласної ради
2021 р.

Створення навчальної програми обумовлено поширенням інтересу до дизайну з боку дітей та учнівської молоді та необхідністю надання якісних освітніх послуг щодо суспільно важливих і необхідних основ професійної діяльності в цій сфері.

Навчальна програма реалізується в гуртках художньо-естетичного напрямку закладів позашкільної освіти та орієнтована на вихованців віком від 10 до 18 років. Метою навчальної програми є створення умов для творчої самореалізації дітей, розвитку творчого мислення, образних форм пізнання світу, ознайомлення із сутністю професії дизайнера.

Програму гуртка складено з урахуванням знань, передбачених навчальними програмами закладу загальної середньої освіти з трудового навчання, креслення, малювання, фізики, хімії, природознавства. Заняття у гуртках дизайну конкретизують та розширюють, поглиблюють та інтегрують знання й уміння,

які отримують діти в школі, орієнтують їх на застосування знань та відпрацювання вмінь у практичній соціальній діяльності.

Навчальна програма передбачає 2 роки навчання початкового рівня за груповою та індивідуальною формою навчання.

**6. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
Фольклорний гурток «Щебетушки»
Реєстраційний № 189**

Цуріна К. М. – керівник фольклорного гуртка «Щебетушки» Комунального закладу
«Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2021 р.

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти «Фольклорний гурток "Щебетушки"» пов'язана зі збереженням, використанням та сучасним осмисленням мистецької спадщини українського народу.

Головна мета програми – створення умов для формування ключових компетентностей особистості у процесі опанування фольклорного мистецтва.

Особливістю навчальної програми є створення оптимальних умов для виховання свідомого громадянина на основі української національної культури, відтворення родинної пам'яті поколінь та народних українських традицій на основі автентичних зразків музичного та поетичного фольклору Слобожанщини.

Специфіка програми полягає у використанні матеріалів, зібраних самостійно у фольклорних експедиціях, та матеріалів, що зібрані та систематизовані раніше, видатними українськими етнографами та фольклористами.

Програма розрахована на роботу в гуртках позашкільної освіти початкового та основного рівня навчання протягом п'яти років, спрямована на вихованців віком від 5 до 18 років.

**7. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку «Чарівна палітра»
Реєстраційний № 190**

Ігуменцева-Тесленко Н.В. – керівник гуртків художньо-естетичного напрямку
«Образотворче мистецтво», «Виготовлення іграшок»,
Мусієнко Т.М. – методист Комунального закладу
«Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2021 р.

Актуальність навчальної програми полягає в тому, що розвиток творчих здібностей під час занять гуртка художньо-естетичного напрямку образотворчого профілю має конкретне обґрунтування: активне освоєння соціально-культурного досвіду людства, застосування його емоційно-ціннісних відносин при вибудовуванні власної життєвої концепції.

Головна мета програми – створення умов для формування ключових компетентностей особистості засобами образотворчого мистецтва.

Особливість навчальної програми полягає в тому, щоб підготувати дитину до різних видів діяльності, привчити до сприйняття інформації під час виконання творчих завдань, сприяти розвитку фантазії, моторики рук, оволодінню засобами різноманітних технік (живопис, графіка, ліплення, аплікація), формуванню естетичного смаку, поєднанню особистісного світосприйняття через творчість з елементами навчання, формувати основи образного мислення та збагачувати уяву як необхідність творчої діяльності.

Навчальна програма побудована за лінійним принципом і розрахована для навчання на початковому рівні, реалізується в гуртку художньо-естетичного напрямку образотворчого профілю позашкільної освіти. Навчальний матеріал адаптований для вихованців віком від 4 до 7 років, які виявляють інтерес до образотворчого мистецтва. Навчання в гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань. Програма розрахована на роботу в гуртках позашкільної освіти початкового рівня навчання протягом двох років.

**8. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Естрадно-шумовий ансамбль «Дзвіночки»
Реєстраційний № 191**

Скрипникова С. Г. – керівник гуртка естрадно-шумового ансамблю «Дзвіночки»,
Скрипников А. І. – керівник гуртка ударних інструментів,
Нищота Є. І. – акомпаніатор гуртка естрадно-шумового ансамблю «Дзвіночки»
Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2021 р.

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти «Естрадно-шумовий ансамбль "Дзвіночки"» пов'язана з використанням і сучасним осмисленням технологій формування творчої особистості засобами інструментального музикування, залучення дітей до активної художньо-творчої діяльності в складі естрадно-шумового ансамблю.

Головна мета програми – створення умов для формування та розвитку ключових компетентностей особистості засобами музичного мистецтва.

Особливістю навчальної програми є виховання гармонійно розвинутої особистості шляхом розвитку її творчих здібностей і естетичних поглядів, ознайомлення з кращими зразками українського та зарубіжного музичного мистецтва, основними поняттями музичної грамоти й теорії музики, організація колективної співтворчості засобами музикування, активна участь вихованців у фестивально-конкурсній діяльності, культурному житті закладу позашкільної освіти в складі ансамблю.

Навчання здійснюється за лінійним принципом. Особливу увагу спрямовано на розвиток інтересу до музичного мистецтва, формування художнього смаку, оволодіння навичками виконавства й ансамблевої гри на шумових і ударних музичних інструментах.

Програма розрахована на роботу в гуртках позашкільної освіти початкового, основного та вищого рівня навчання протягом семи років. Навчальний матеріал адаптований для вихованців віком від 5 років до 21 року.

**9. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Юні конструктори приладів радіоелектроніки»
Реєстраційний № 192**

Дзюбенко О. А. – керівник гуртка Комунального закладу «Харківська обласна
Мала академія наук Харківської обласної ради», доцент кафедри автомобільної електроніки
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
кандидат технічних наук, доцент 2023 р.

Програма орієнтована на формування в здобувачів освіти системного мислення, уміння бачити зв'язок технічної творчості з предметами шкільного курсу. Програма включає елементарні відомості з математики, природознавства, фізики, інформатики. Важлива роль надається графічній підготовці, формуванню мовної культури учнів, засвоєнню технічної термінології, проведенню дослідів і вирішенню творчих завдань.

Кожне заняття включає теоретичний матеріал і практичну роботу. Програма передбачає варіативність технологій, методів, форм навчання.

Навчальна програма «Юні конструктори приладів радіоелектроніки» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти розрахована на роботу в гуртках і секціях протягом двох років шляхом послідовного навчання на початковому й основному рівнях. У гуртках навчаються слухачі 9-11 класів віком від 14 до 18 років.

**10. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Педагогіка»**

Регістраційний № 193

Бєляєва К. Ю. – керівниця гуртка «Педагогіка» Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», кандидатка педагогічних наук
2023 р.

Організована діяльність гуртка з можливістю використання дистанційних технологій навчання надає можливість забезпечити підготовку здобувачів позашкільної освіти, надати нові знання в галузі педагогіки й дослідницько-експериментальної діяльності. Заняття в гуртку передбачають розвиток пізнавальних і творчих здібностей вихованців, критичного мислення, soft skills, зокрема комунікативних умінь, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, працювати з нормативними документами та науковими джерелами в галузі педагогіки.

Програму побудовано блочним способом. Кожний розділ включає теоретичну і практичну частини, передбачається варіативність технологій, методів, форм навчання.

Особливий акцент у змісті програми зроблено на формування інтересу до педагогічної професії, збагачення знань про педагогіку, специфіку педагогічної діяльності в сучасних умовах. Передбачена дослідницько-експериментальна діяльність, індивідуальна робота зі здобувачами освіти, розрахована на підвищення якості відповідних знань і вмінь дітей.

Навчальна програма «Педагогіка» передбачає навчання дітей у групах вищого рівня протягом одного року, реалізується в гуртку дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти та спрямована на вихованців віком від 14 до 17 років.

**11. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Основи хімії»**

Регістраційний № 194

Крамаренко А. В. – керівник гуртка «Основи хімії» Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», старший викладач кафедри
загальної та неорганічної хімії факультету технології неорганічних речовин
НТУ «Харківський політехнічний інститут»
2023 р.

Хімія – одна з провідних наук сучасності. Вона відкриває широкі можливості отримання необхідних людині речовин. Головною метою хімії є дослідження та кількісний опис взаємного перетворення хімічних сполук. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів освіти в галузі хімії має низку відмінностей від традиційних методів викладання загальноосвітніх дисциплін. Залучення обдарованих дітей до занять наукою сприяє розвитку їхнього інтелекту, забезпечує розуміння навколишнього світу.

Програму побудовано за лінійним принципом, що передбачає вивчення всіх тем протягом одного року. Тематичні розділи програми знайомлять учнів з хімією як специфічним видом діяльності людини та її методологією, що дає змогу показати її можливості. Особливий акцент у програмі зроблено на ознайомленні учнів з актуальними питаннями та сучасними напрямками розвитку хімії, розвитку наукового мислення, знайомстві з сучасними методиками хімічних досліджень. Програма передбачає теоретичні та практичні заняття.

Програма «Основи хімії» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються учні 9-11 класів віком від 14 до 18 років.

**12. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Науково-дослідницька діяльність в системі Малої академії наук України»
Регістраційний № 195**

Матвеева Т. І. – методистка відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»
2023 р.

Організація науково-дослідницької роботи здобувачів освіти в позашкільній освіті є особливим видом педагогічної діяльності, що має низку відмінностей від традиційних методів викладання загальноосвітніх дисциплін. Залучення обдарованих дітей до занять наукою сприяє розвитку їхнього інтелекту, забезпечує розуміння навколишнього світу. Дослідницька діяльність здобувачів освіти – ефективний інструмент розвитку їхніх творчих здібностей, вмінь і навичок, підвищення мотивації дітей до вивчення наук, встановлення міждисциплінарних зв'язків.

Програма «Науково-дослідницька діяльність в системі Малої академії наук України» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти спрямована на опанування здобувачами освіти універсального теоретико-методологічного інструментарію сучасної науки, ознайомлення їх із послідовною процедурою здійснення наукового пошуку та освоєння фундаментальних підходів і практичних навичок, необхідних для проведення власного дослідження у самостійно обраній науковій галузі.

У програмі враховано специфіку проведення дослідження в різних галузях наукового пізнання, причому інформацію про теорію і практику дослідження подано так, що це буде прийнятним для дослідження як у суспільно-гуманітарній, так і фізико-математичній, технічній сферах. Особливий акцент зроблено на відпрацюванні основних етапів науково-дослідницької роботи: від підготовчого етапу (вибору теми, збирання і систематизації матеріалу, написання чернетки) до оформлення і представлення роботи (написання чистового варіанта за правилами оформлення та підготовка доповіді про результати досліджень на підсумковій конференції гуртка).

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня протягом одного року. У гуртках навчаються учні віком від 14 до 18 років.

**13. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Математика. Математичні основи технічної діагностики»
Регістраційний № 196**

Якунін А. В. – доцент кафедри вищої математики і математичного моделювання Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова,
кандидат технічних наук, доцент

Литвиненко Н. М. – методистка відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»
2023 р.

Програма «Математика. Математичні основи технічної діагностики» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти спрямована на поглиблене вивчення математики й формування вмінь розв'язувати задачі підвищеної складності, так і на вивчення деяких розділів прикладної математики, які застосовуються для розпізнавання стану технічної системи за умов обмеженості інформації, що є особливо актуальним в умовах сучасного розвитку техніки. Для вирішення своїх проблем, технічна діагностика як наука, використовує методи теорії ймовірностей, математичної статистики, розпізнавання образів, теорії надійності та інших прикладних дисциплін.

Зміст програми реалізується з урахуванням здібностей і вікових особливостей вихованців. Заняття проводяться у формі лекцій, семінарів, практикумів з розв'язування задач, конференцій, екскурсій. Під час навчання передбачено використання різних засобів навчання: навчальні посібники, довідники, технічні засоби, спеціальні комп'ютерні програми тощо.

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом двох років із забезпеченням принципів наступності, послідовності, доступності та науковості. У гуртках навчаються вихованці 10-11-х класів віком від 15 до 17 років.

**14. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку**

«Математика»

Регістраційний № 197

Литвиненко Н. М. – методистка відділу дослідницько-експериментальної діяльності
Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»

Бондаренко І. С. – керівниця гуртка «Математика» Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради», учителька математики
Комунального закладу «Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради», учитель-методист
2023 р.

Програма «Математика» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти спрямована як на поглиблене вивчення математики й формування вмінь розв'язувати задачі підвищеної складності, так і на вивчення деяких розділів прикладної математики.

Зміст програми реалізується з урахуванням здібностей і вікових особливостей вихованців. Заняття проводяться у формі лекцій, семінарів, практикумів з розв'язування задач, конференцій, екскурсій. Під час навчання передбачено використання різних засобів навчання: навчальні посібники, довідники, технічні засоби, спеціальні комп'ютерні програми тощо.

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях основного рівня навчання протягом двох років із забезпеченням принципів наступності, послідовності, доступності та науковості. У гуртках навчаються вихованці 7-9-х класів віком від 11 до 14 років.

**15. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку**

«Критичне мислення в науково-дослідницькій діяльності»

Регістраційний № 198

Яременко М. Ю., Джіджавадзе О. Ю. – методистки відділу дослідницько-
експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук
Харківської обласної ради»
2023 р.

Програму побудовано за лінійним принципом, що передбачає вивчення усіх тем протягом одного року. Тематичні розділи програми знайомлять учнів із наукою, як специфічним видом діяльності людини та її методологією, що дає змогу показати можливості й обмеженість феномену науки. Особливий акцент у програмі зроблено на відпрацюванні основних етапів науково-дослідницької роботи: від підготовчого етапу (вибору теми, збирання і систематизації матеріалу, написання чернетки) до оформлення і представлення роботи (написання чистового варіанта за правилами оформлення та підготовка доповіді про результати досліджень на підсумковій конференції гуртка). Програма передбачає теоретичні та практичні заняття.

У роботі гуртка передбачені такі форми роботи, як тренінги, бесіди, лекції, лекторії, дискусії, семінари, конференції, круглі столи, екскурсії, індивідуальні заняття, робота в бібліотеці, практична робота в лабораторіях, обробка результатів науково-дослідницької роботи. Під час вивчення курсу передбачається використання інтерактивних, евристичних, пошукових, пояснювально-ілюстративних, дослідницьких методів, а також методів активізації пізнавальної діяльності, формування і стимулювання пізнання. Використовується сучасні технічні засоби навчання.

Програма дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються учні 9 – 11 класів віком від 14 до 18 років.

**16. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Історія»**

Реєстраційний № 199

Шишкіна Є. К. – доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки
Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»,
кандидат історичних наук, керівниця гуртка Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»
2023 р.

Однією з сучасних потреб обдарованих учнів є і науково-дослідницька діяльність у галузі історії, яка є основою для формування гуманістичного світогляду та громадської відповідальності, посилює інтерес та повагу до історії свого й інших народів, прагнення зберегти й примножити історичну спадщину своєї країни й усього людства, учитися жити та працювати в полікультурному середовищі, розвиває логічне мислення, уміння робити наукові дослідження.

Проведення учнівської науково-дослідницької діяльності в галузі історії вирішує низку завдань з особистісного розвитку обдарованої дитини, є одним з важливих етапів формування особистості. У процесі навчання широко застосовуються різноманітні засоби навчання: наочні посібники, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання. Окрім того, заняття має будуватися за принципом розумного поєднання та чергування видів діяльності, що дає змогу зберегти інтерес здобувачів освіти до історії.

Навчальна програма не передбачає послідовного вивчення шкільного курсу історії, а розширює та поглиблює знання з цієї дисципліни, розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються учні 8-11 класів віком від 14 до 18 років.

**17. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку**

«Відкрита природнича демонстрація та науково-дослідницька діяльність»

Реєстраційний № 200

Щоголев А. А. – завідувач відділу дослідницько-експериментальної діяльності Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»
2023 р.

Програма «Відкрита природнича демонстрація та науково-дослідницька діяльність» спрямована на всебічну підготовку учнів до науково-дослідницької діяльності та поглиблення знань у певних галузях науки (біологія, хімія, фізика, астрономія, географія) та розрахована на слухачів малих академій наук учнівської молоді, здобувачів освіти закладів позашкільної та загальної середньої освіти.

Програма побудована на принципах педагогіки партнерства, орієнтації на здобувача освіти, виховання на цінностях та беззаперечному патріотизмі всіх членів гуртка. У змісті програми розкривається алгоритм здійснення дослідження, ґрунтовно розглядаються методологія, методи і сучасні засоби його проведення та розкривається мотиваційна складова залучення вихованців до участі в різноманітних інтелектуальних змаганнях та масових заходах у системі Малої академії наук України.

Програму побудовано за лінійним принципом, що передбачає вивчення всіх тем протягом одного року. Тематичні розділи програми ознайомлюють здобувачів освіти з наукою та її методологією, що дає змогу показати можливості сучасної науки. У програмі враховано специфіку проведення дослідження в різних галузях наукового пізнання.

Програма дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються слухачі 8-11 класів віком від 14 до 18 років.

**18. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Біологія»**

Реєстраційний № 201

Садовниченко Ю. О. – керівник гуртка «Основи біології» Комунального закладу
«Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради»; доцент кафедри медичної біології
Харківського національного медичного університету,
кандидат біологічних наук, заслужений працівник освіти України
2023 р.

Робота за цією програмою передбачає поглиблене вивчення матеріалу з основних розділів біології – біохімії та молекулярної біології, клітинної біології, мікробіології, ботаніки, зоології, мікології, анатомії та фізіології людини, генетики, екології та еволюційного вчення.

Програму побудовано за лінійним принципом, що передбачає вивчення всіх тем протягом одного року. Тематичні розділи програми розширюють знання та вміння слухачів з біології як однієї з найбільш прогресуючих наук у природничій галузі. Особливу увагу в програмі приділено опануванню логіки наукового пізнання на прикладі біологічних відкриттів, останнім досягненням у галузі біології та засвоєнню практичних навичок роботи з основним лабораторним приладдям. Програма передбачає теоретичні та практичні заняття.

Програма дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються слухачі 9–11 класів віком від 14 до 18 років.

**19. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«Англійська мова (науково-дослідницький аспект)»**

Реєстраційний № 202

Белова М. О. – керівниця гуртка Комунального закладу «Харківська обласна Мала академія наук
Харківської обласної ради», доцент кафедри англійської філології Харківського національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
кандидат філологічних наук
2023 р.

У змісті програми «Англійська мова (науково-дослідницький аспект)» розкривається алгоритм проведення науково-дослідницької роботи учнів у галузі англійського мовознавства. Програму підготовлено так, щоб вихованці гуртків Малої академії наук України мали змогу опанувати весь комплекс знань з проведення наукового дослідження, набуті навичок збирання та обробки фактичного матеріалу, а також ознайомитися з вимогами оформлення та публічного представлення результатів дослідження.

Запропоновану програму диференційовано відповідно до рівня підготовки учнів, їхніх інтересів, а також можливостей закладу освіти (кадрового та матеріально-технічного забезпечення). Окремі розділи програми можуть бути використані під час підготовки навчальних курсів за певними науковими напрямами, створення програм факультативних занять або для відпрацювання відповідних дослідницьких навичок і вмінь здобувачів освіти. Програма може бути використана для організації освітнього процесу як у наукових товариствах учнів, так і для індивідуальної науково-дослідницької роботи здобувачів освіти з педагогом.

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються вихованці 9-11-х класів віком від 14 до 17 років.

**20. Навчальна програма з позашкільної освіти
дослідницько-експериментального напрямку
«STEAM-освіта в системі Малої академії наук України»
Реєстраційний № 203**

Рижкова І. О. – методистка відділу дослідницько-експериментальної діяльності
Комунального закладу «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради»
2023 р.

Сучасний погляд на освіту передбачає, що наука, техніка, інженерія, мистецтво та математика (STEAM) є критично важливими дисциплінами, це формує в здобувачів освіти навички критичного мислення, дослідницької та проєктної діяльності. Учні, що проходять навчання за такою системою, безперечно, стають лідерами соціуму, легко адаптуються та знаходять своє місце в житті.

Навчальна програма «STEAM-освіта в системі Малої академії наук України» дослідницько-експериментального напрямку позашкільної освіти спрямована на набуття та застосування здобувачами освіти навичок ХХІ століття через проєктну діяльність. Навчання на основі проєкту передбачає інтегровану дослідницьку, творчу діяльність учнів, скеровану на опанування методів наукового пізнання та їх практичну реалізацію, зокрема в повсякденній діяльності, на пошук способів вирішення проблем, критичне оцінювання отриманих результатів та формування наукового світогляду й цілісного сприйняття світу.

Програма розрахована на роботу в гуртках і секціях вищого рівня навчання протягом одного року. У гуртках навчаються вихованці віком від 14 до 17 років.

**21. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Театр ляльок "Жили-були"»
Реєстраційний № 204**

Баженова О. К. – керівниця гуртка «Театральна лялька»,
Соломко А. Я. – керівниця гуртка театру ляльок «Жили-Були»
Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2023 р.

Актуальність навчальної програми з позашкільної освіти «Театр ляльок "Жили-Були"» пов'язана з вимогами суспільства у вихованні сучасних особистостей, здатних до генерації креативних ідей та реалізації інноваційних проєктів. Мистецтво театру ляльок сприяє всебічному розвитку творчих здібностей дітей та молоді, вихованню дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей рідного краю, народних традицій, здатності бачити та розуміти навколишній світ, усвідомлювати свою роль в суспільстві та творчу спрямованість, самореалізації в соціумі засобами мистецтва, професійному самовизначенню особистості.

Особливістю навчальної програми є те, що основні напрями навчання – театральне та художньо-прикладне – мають комплексний характер та тісно взаємопов'язані між собою протягом кожного заняття. Це дозволяє створити оптимальні умови для творчої діяльності вихованців на кожному етапі створення сценічного твору від ідеї до реалізації.

Специфіка роботи колективу полягає у використанні в навчальному процесі найсучаснішого теоретичного та практичного матеріалу Харківської школи лялькарів щодо мистецтва театру ляльок і театру анімації.

Програма побудована за концентричним принципом. Навчання здійснюється за ланками: одна з ланок займається освоєнням техніки водіння перформативних об'єктів, акторської майстерності, сценічною мовою, ритмікою, пластикою, психофізичними тренінгами, навчально-розвиваючими іграми та репетиційно-постановчою роботою, а в цей час інша ланка освоює малюнок, скульптуру, техніку виготовлення ляльки, сценографію, розвиває художній смак та уяву. Особливу увагу зосереджено на вихованні в дитині духовності і людяності, поваги до себе, своїх батьків, своєї родини, роду в цілому, любов до рідної сім'ї, рідної землі, культури і традицій українського народу.

Програма реалізується в гуртку художньо-естетичного напрямку театрального профілю, спрямована на вихованців віком від 6 до 18 років, розрахована на роботу в гуртках позашкільної освіти початкового, основного та вищого рівня навчання протягом семи років.

**22. Навчальна програма з позашкільної
освіти художньо-естетичного напрямку
«Гурток спортивного бального танцю “Столиця”»
Реєстраційний № 205**

Шкурєєва М. С. – керівниця гуртка спортивного бального танцю «Столиця»
Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2023 р.

Актуальність навчальної програми зі спортивно-бальної хореографії пов'язана з необхідністю забезпечити системність і послідовність навчання у творчих дитячих колективах, що займаються даним видом мистецтва. Керівник, дотримуючись програми, повинен творчо підходити до проведення занять і до постановочної роботи, сприяти гармонійному розвитку вихованців.

Специфіка навчальної програми обумовлена багатогранністю спортивних бальних танців. У її основу покладені авторські моделі відомих хореографів з даного танцювального напрямку, передбачено навчальний матеріал сучасних бальних танців, а також використано власний досвід роботи авторського колективу. Навчальна програма побудована за лінійно-концентричним принципом, реалізується в гуртку художньо-естетичного напрямку образотворчого профілю позашкільної освіти та орієнтована на вихованців віком від 4 до 18 років, які виявляють інтерес до спортивного бального танцю.

Програма розрахована на роботу в гуртках позашкільної освіти початкового, основного та вищого рівнів навчання протягом 10 років.

**23. Навчальна програма з позашкільної освіти
з еколого-натуралістичного напрямку
«Флористика та фітодизайн»
Реєстраційний № 206**

Пузеєва С. М. – керівниця гуртка «Флористика та фітодизайн інтер'єру»
Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2023 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Флористика та фітодизайн» орієнтована на формування творчої особистості, розширення і поглиблення знань про рослинний світ, що сприяє розвитку екологічного мислення вихованців. Актуальність навчальної програми пов'язана з активним розвитком флористики та зростаючою зацікавленістю до фітодизайну.

У роботі гуртка передбачено застосування різноманітних форм і методів організації освітнього процесу: теоретичні і практичні заняття, індивідуальна і самостійна робота, екскурсії, розробка творчих проєктів, участь у конкурсах та виставках, змаганнях. Для кращого засвоєння тем більшу кількість годин відведено на практичні заняття, що дає змогу пов'язати теорію з практикою.

Пропонована навчальна програма дає можливість вихованцям реалізувати свої творчі задатки, отримати необхідні знання, навички, створює умови для самореалізації та професійного самовизначення.

Програма розрахована на 3 роки навчання за двома рівнями навчання й орієнтована на дітей віком 8-10 років (початковий рівень) та 11-17 років (основний рівень), що дає змогу дітям засвоїти необхідні знання та навички.

**24. Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Юні квітникарі»
Регістраційний № 207**

Пузеєва С. М. – керівниця гуртка «Флористика та фітодизайн інтер'єру»
Маліченко О. О. – керівниця гуртка «Юні квітникарі» Комунального закладу
«Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2023 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Юні квітникарі» орієнтована на формування творчої особистості, розширення і поглиблення знань про рослинний світ, що сприяє розвитку екологічного мислення вихованців. Актуальність навчальної програми пов'язана з активним розвитком квітникарства та зростаючою зацікавленістю до фітодизайну.

У роботі гуртка передбачено застосування різноманітних форм і методів організації освітнього процесу: теоретичні і практичні заняття, індивідуальна і самостійна робота, екскурсії, розробка творчих проєктів, участь у конкурсах та виставках, змаганнях. Для кращого засвоєння тем більшу кількість годин відведено на практичні заняття, що дає змогу пов'язати теорію з практикою.

Пропонована навчальна програма дає можливість вихованцям реалізувати свої творчі задатки, отримати необхідні знання, навички, створює умови для самореалізації та професійного самовизначення.

Програма розрахована на 2 роки навчання за основним рівнем навчання й орієнтована на дітей віком 11-17 років, що дає змогу дітям засвоїти необхідні знання та навички.

**25. Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку «Студія образотворчого мистецтва,
декоративно-прикладного мистецтва та дизайну «RENAISSANCE»
Регістраційний № 208**

Чаєнко О. Д, Міхова М. С. – керівники гуртків художньо-естетичного напрямку
Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості»
2024 р.

Програма дає можливість вихованцям реалізувати свої задатки в умовах сприйняття різних видів мистецтва, зокрема образотворчого, декоративно-прикладного, художньо-естетичного напрямів, на основі виконання творчих завдань. У вихованців формується естетичне ставлення особистості до оточуючого світу, природи, мистецтва, до творчої діяльності, культура взаємовідносин між людьми. Відбувається здобуття необхідних знань, розвиток дітей, створення умов для їх самореалізації та самоствердження. Програма допоможе вихованцям, які навчаються в гуртку, розширити теоретичні та практичні знання.

Програма студії передбачає навчання дітей у групах початкового, основного й вищого рівнів, орієнтована на вихованців різного віку, оскільки заняття проводяться на основі особистісно орієнтованого та диференційованого підходів.

У процесі навчання передбачається засвоєння таких основних тем: простір, об'єм, форма, колір, закони композиції. Значна частина занять присвячується використанню кольору як засобу гармонізації форми та художньої виразності. Увага приділяється засвоєнню поняття про специфіку декоративного образу, про декор як засіб збагачення форми й композиційної організації образотворчої поверхні та створення декоративних композицій.

Для реалізації пропонованої програми рекомендується використання таких освітніх технологій: технологія розвивального навчання, формування творчої особистості, проєктна технологія, інноваційні методики, організація групової навчальної діяльності.